

Decret 78/1991, de 8 d'abril (DOGC 1434, del 24), sobre l'ús de la toponímia

Modificat pels decrets 59/2001, de 23 de gener, pel qual s'estableix la Comissió de Toponímia, i 60/2001, de 23 de gener, pel qual es regula el procediment per al canvi de denominació dels nuclis de població i les entitats municipals descentralitzades.

Els noms de lloc són una part essencial del patrimoni d'un poble i contenen elements importants de la seva història i la seva tradició. La Llei 12/1982, de 8 d'octubre, sobre canvis de nom dels municipis de Catalunya, va significar un pas important en la recuperació dels topònims de Catalunya, consolidat en l'article 12 de la Llei 7/1983, de 18 d'abril, de normalització lingüística a Catalunya. La conveniència de fer plenament efectives les prescripcions de la Llei de normalització lingüística en aquesta matèria fan necessari el seu desplegament reglamentari.

Atesos els articles 3 i 9.8 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya; 12, 28 i la disposició final 1 de la Llei 7/1983, de 18 d'abril, de normalització lingüística a Catalunya, i 29 i següents de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya; a proposta del conseller de Cultura i d'acord amb el Govern,

Decreto:

Article 1. Forma oficial dels topònims

1.1 Els noms de les comarques, dels municipis, de les entitats municipals descentralitzades, dels nuclis de població, dels accidents geogràfics i de qualsevol altra demarcació territorial, i també els noms dels carrers i de les vies urbanes i interurbanes de Catalunya, tenen com a única forma oficial la catalana, excepte els de la Val d'Aran, que tenen com a única forma oficial l'aranesa.

1.2 Les denominacions en català o en aranès que estableixin els organismes competents, d'acord amb el procediment que estableix l'ordenament vigent, són les úniques legals a tots els efectes en el territori català.

Article 2. Retolació a les vies urbanes i interurbanes

2.1 La retolació a totes les vies urbanes i interurbanes dins el territori de Catalunya ha de fer constar els topònims de Catalunya exclusivament en la seva forma oficial, amb l'única excepció del que disposa l'apartat 3 d'aquest article.

2.2 Quan en la retolació de les vies urbanes o interurbanes s'indiqui la direcció cap a un lloc de fora de Catalunya, el topònim corresponent ha de figurar en català si té una forma tradicional en aquesta llengua, sens perjudici que pugui figurar també en altres llengües. A la Val d'Aran, aquesta norma s'ha d'aplicar referida a l'aranès en el lloc del català.

2.3 Les prescripcions que estableix l'apartat anterior s'han d'aplicar també, dins el territori de Catalunya, als rètols situats fora de la Val d'Aran que designin topònims aranesos i als rètols situats a la Val d'Aran que designin topònims catalans de fora de la vall.

Article 3. Ús de la toponímia oficial en els serveis al públic

3.1 En tots els rètols externs i interns de Catalunya, els topònims de Catalunya han de constar en la seva forma oficial.

3.2 En tots els impresos, les capçaleres impreses de tota classe de papers, els segells i els matasegells, la premsa escrita, els fulletons publicitaris i altres elements anàlegs fabricats o editats a Catalunya per al seu ús a Catalunya, els topònims de Catalunya han de constar en la seva forma oficial.

3.3 Els mapes, les guies i, en general, les publicacions descriptives del territori que s'editin a Catalunya, han de fer constar els topònims de Catalunya en la seva forma oficial.

3.4 En tots els registres públics de Catalunya, inclosos els dependents de l'Administració de l'Estat, s'hi han de fer constar els topònims de Catalunya en la seva forma oficial.

Article 4. Matrícules de vehicles

Les matrícules dels automòbils, les naus, les aeronaus i qualsevol altre tipus de vehicle s'han d'ajustar estrictament, si prenen l'origen en un topònim, a la forma oficial dels topònims de Catalunya, tant si aquests són designats completament com abreujadament.

Article 5. Llibres de text i material escolar

No es pot autoritzar administrativament l'ús de llibres de text i de material didàctic destinat a les escoles de Catalunya si els topònims de Catalunya no consten en la seva forma oficial, sens perjudici que quan la llengua utilitzada en el llibre o el material no sigui la llengua oficial del topònim, aquest pugui fer-se constar també en la forma tradicional de la llengua vehicular, si en té.

Article 6. Retolació dels nuclis de població

6.1 Queda prohibida la col·locació a la via pública de rètols que continguin topònims de Catalunya inclosos en la denominació d'urbanitzacions privades, d'altres establiments de població disseminada o dels seus vials, si no hi figuren en la forma oficial o, si de cas hi manca, en la forma toponímica tradicional.

(Els apartats 2 i 3 d'aquest article han estat derogats pel Decret 60/2001)

Article 7. Foment

L'Administració de la Generalitat i les corporacions locals poden dur a terme accions i destinar fons per adequar els rètols públics de denominació de societats i altres entitats, d'establiments comercials, d'etiquetatge de productes, publicitat i d'altres àmbits socials, a l'ús de la toponímia oficial segons el que estableix aquest Decret.

Article 8. Assessorament lingüístic

Les administracions públiques de Catalunya han d'oferir l'assessorament lingüístic necessari per facilitar l'aplicació del present Decret.

Article 9 (article afegit pel Decret 59/2001). La Comissió de Toponímia

[Fragment del preàmbul del Decret 59/2001: "Els noms que designen els llocs d'un territori tenen una funció alhora tècnica i cultural. Tècnica perquè els referencien geogràficament, i cultural perquè vehiculen informació sobre la cultura, la llengua o els costums d'aquells que els van anomenar. En aquest sentit, la toponímia catalana és un patrimoni col·lectiu que cal salvaguardar com a part del patrimoni lingüístic i cultural de Catalunya

Per això, l'article 18 de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, ha mantingut i reforçat els preceptes que ja contenia l'article 12 de la Llei 7/1983, de 18 d'abril, de normalització lingüística de Catalunya, tot atribuint als ajuntaments i al Govern de la Generalitat la competència per a la determinació dels topònims, determinació que, amb l'excepció dels topònims aranesos, s'ha de fer d'acord amb la normativa general de la llengua establerta per l'Institut d'Estudis Catalans.

D'altra banda, la Llei 8/1991, de 3 de maig, sobre l'autoritat lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans, disposa que l'Administració de la Generalitat ha d'establir sistemes de col·laboració perquè les diferents administracions públiques de Catalunya segueixin en els usos lingüístics criteris coherents i ajustats a la normativa de la llengua"]

9.1 La Comissió de Toponímia, adscrita al Departament de Cultura, és l'òrgan d'assessorament, consulta i proposta en matèria de fixació oficial dels topònims de Catalunya.

9.2 Integren la Comissió:

- a) El director o directora general de Política Lingüística, que n'exerceix la presidència.
- b) Les persones titulars de la Direcció de l'Institut Cartogràfic de Catalunya i de la Direcció de l'Oficina d'Onomàstica de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, que n'exerceixen les vicepresidències.
- c) Les persones titulars de la Direcció General d'Administració Local, la Direcció de Serveis del Departament de Política Territorial i Obres Públiques i la Direcció de l'Institut d'Estadística de Catalunya o persones en qui deleguin.
- d) Una persona representant del Departament de Cultura i una de l'Institut Cartogràfic de Catalunya amb rang mínim de cap de servei o assimilat.
- e) Cinc persones, una en representació de cada una de les institucions i entitats següents: l'Institut d'Estudis Catalans, el Consell General d'Aran, l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, la Federació de Municipis de Catalunya, i del Consorci per a la Normalització Lingüística
- f) Una secretaria, que és exercida per un funcionari o funcionària de la Generalitat adscrit/a a qualsevol dels departaments integrants de la Comissió, designat/da per aquesta a proposta de la presidència.

9.3 Els membres de la Comissió que no són nats són designats per les entitats o pels òrgans als quals representen.

9.4 Són funcions de la Comissió de Toponímia:

- a) Procurar la coordinació entre l'Institut d'Estudis Catalans i el Consell General d'Aran i l'Administració de la Generalitat i els seus organismes autònoms en matèria de toponímia.
- b) Actuar com a òrgan de coordinació amb altres entitats o institucions amb competències en el camp de la toponímia.
- c) Proposar criteris i regles d'escriptura per a l'ús dels topònims en rètols, cartografia, publicacions i mitjans de difusió audiovisual, d'acord amb la normativa lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans i del Consell General d'Aran.

Disposicions transitòries

- 1 Les administracions competents en cada cas han d'adoptar les mesures necessàries per tal que siguin substituïts els rètols que incompleixen les prescripcions dels articles 2, 3 i 6.1 d'aquest Decret.
- 2 Les prescripcions que estableixen els articles 3.2, 3.3 i 5 són aplicables exclusivament a les publicacions editades tres mesos després a l'entrada en vigor d'aquest Decret.

Disposicions finals

- 1 L'Administració de la Generalitat ha de promoure, en cooperació amb els òrgans competents de l'Administració de l'Estat i d'acord amb ells, l'aplicació del que disposen els articles 2, 3 i 4 d'aquest Decret.
- 2 El que disposa aquest Decret s'estableix sens perjudici del compliment de les normes internacionals que l'Estat ha fet seves.
- 3 Es faculta el conseller de Cultura per dictar les disposicions necessàries per al desplegament i l'aplicació d'aquest Decret.